

บันทึก

เรื่อง การร้องอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติสมุดเอกสารและหนังสือพิมพ์

ที่ประชุมกรรมการกรมร่างกฎหมาย ได้พิจารณาเฉพาะปัญหาการอุทธรณ์คำสั่งเรื่องไม่ยอมออกใบอนุญาตหรือการถอนใบอนุญาตสำหรับผู้เป็นบรรณาธิการ หรือผู้เป็นเจ้าของหนังสือพิมพ์แล้ว

ดังที่อธิบายไว้แล้วในบันทึกฉบับก่อน รัฐประศาสน์นโยบายแห่งพระราชบัญญัติฉบับใหม่ ก็คือ ให้อุทธรณ์คำสั่งของสมุหพระนครบาลหรือสมุหเทศาภิบาลต่อเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย แต่กรรมการเข้าใจว่า ทั้งนี้คงไม่เป็นการห้ามมิให้ศาลยุติธรรมรับฟ้องซึ่งอ้างว่าคำวินิจฉัยของเสนาบดีไม่ชอบด้วยเหตุผลหรือผิดกฎหมาย หรือนอกเหนืออำนาจของเสนาบดี ผลแห่งการรับพิจารณาคดีเช่นนี้ ก็คือ ศาลอาจสั่งล้างคำวินิจฉัยของเสนาบดีเสียได้

บัดนี้ที่ประชุมกรรมการจะได้พิจารณาถึงปัญหาข้อที่ว่าจะเป็นการสมควรหรือไม่ที่จะแยกวินิจฉัยและบัญญัติให้คำชี้ขาดของเสนาบดีที่ได้กระทำไป โดยอาศัยเหตุผลอันเกี่ยวแก่ความสงบราบคาบของประชาชนศีลธรรมอันดี หรือเรื่องที่น่าจะเป็นภัยกระทบกระเทือนความสัมพันธ์กับต่างประเทศ ซึ่งไม่เกี่ยวกับบทกฎหมายแพ่งหรืออาญานั้น เป็นอันนับว่าเป็นการเด็ดขาดไม่ต้องให้ถึงศาลยุติธรรมวินิจฉัย

กรรมการได้มีความเห็นพร้อมกันว่า การที่จะแยกให้อุทธรณ์ได้เป็นสองทางเช่นนี้ ไม่เป็นวิธีอันควรเสนอว่าดี ถ้ามอบให้เสนาบดีเป็นผู้แยกและชี้ว่า เรื่องชนิดไหนให้อุทธรณ์ต่อเสนาบดีเอง ไม่ให้ฟ้องต่อศาลเพราะเป็นคดีซึ่งเกี่ยวกับความสงบราบคาบของประชาชน เช่นนี้ก็คงจะเห็นกันว่าจะเป็นการมอบให้ทำตามอำเภอใจ เพราะฉะนั้นก็เป็นการควรอยู่เองที่ศาลจะพิจารณาเมื่อมีคดีขึ้น ว่าคำวินิจฉัยของเสนาบดีในคดีนั้น ๆ ชอบด้วยหลักความสงบราบคาบของประชาชน ศีลธรรมอันดี ทางการดีไปมาติดหรือไม่ ปัญหาเช่นนี้เป็นข้อเท็จจริง ศาลจะต้องพิจารณาคดีทั้งเรื่อง ย่อมเป็นที่เข้าใจอยู่ว่า ในการพิจารณาปัญหาเช่นนี้ ศาลควรต้องให้น้ำหนักแก่คำชี้แจงเหตุผลที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายตุลาการได้อธิบายว่าเหตุใดจึงถือเรื่องนั้น ๆ ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวแก่ความสงบราบคาบของประชาชน ฯลฯ แต่ความวินิจฉัยว่าเหตุผลชอบหรือไม่นั้นย่อมอยู่กับศาล

ทั้งนี้สรุปความว่า กรรมการไม่เชื่อว่ามีวิธีที่จะใช้เป็นสายกลางได้ ที่ประชุมกรรมการมีความเห็นว่า วิธียอมให้มาทางศาลทุก ๆ เรื่องวิธีหนึ่ง อีกวิธีหนึ่งแสดงไว้โดยตรงว่าให้อุทธรณ์ต่อเสนาบดีเป็นขั้นที่สุด ปิดประตูไม่ยอมให้อุทธรณ์อีกต่อไป ในสองวิธีนี้ ถ้าไม่ถือเอาวิธีหนึ่งวิธีใดแต่วิธีเดียวแล้ว ยากที่จะใช้กฎหมายนี้ให้ได้ผลอันพอใจ

วันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๗๐

(ลงนาม) หลวงสารสาสน์ประพันธ์
เลขานุการ